

VESZPRÉMI RENDŐRKAPITÁNYSÁG **BŰNMEGELŐZÉSI HÍRLEVÉL**

2019 FEBRUÁR

TARTALOM:

- 1. Álunokák telefonhívásai**
- 2. Bűnmegelőzési séták a királynék városában**

Az Országos Rendőr-főkapitányság bűnügyi és rendészeti főigazgatója országos feladattervet hagyott jóvá az úgy nevezett „unokázós” csalások visszaszorítását elősegítő bűnmegelőzési program végrehajtásáról. Ennek keretében az idős korosztály tagjai körében megtartott rendőrségi előadásoknak állandó elemét fogja képezni ennek a legnagyobb károkat okozó módszernek a bemutatása, valamint a bűncselekmény megelőzését lehetővé tevő megoldások ismertetése.

A módszer nem új és korábban Veszprém megyében is számos áldozata volt ezeknek a bűncselekményeknek, azonban az elmúlt 2-3 évben már nem érkeztek ezzel kapcsolatban bejelentések, feljelentések. A fővárosban viszont továbbra is napirenden vannak az „unokázós” csalások, így nem lehetünk afelől bizonyosak, hogy kapitányságunk illetékességi területén a jövőben nem jelennek meg újra ilyen típusú vagyoni elleni támadások. Hírlevelünk első részében részletesen feltárjuk a jelenséget és az arra adható prevenciók válaszokat.

Február 22. a bűncselekmények áldozatainak napja. A hagyományoknak megfelelően idén is megemlékeztünk róla oly módon, hogy a bűnmegelőzési tájékoztatóknak egy új változatával debütáltunk nyugdíjas és diák célközönség előtt. Hírlevelünk második része e pénteki nap eseményeit idézi fel kedvcsinálóként, ugyanis bűnmegelőzési sétára nem csak a világnaphoz kötöttek terveztük kísérrni az időseket és a fiatalokat, hanem a programot bármikor megismételjük, amennyiben erre igény mutatkozik.

1. Álunokák telefonhívásai

Jelen állás szerint az „unokázós” család a legkegyetlenebb, tömegesen alkalmazott módszer az idős korosztály megkárosítására. Ezzel kapcsolatban az első fontos információ, amit meg kell osztanunk – nem csak a potenciális sértettekkel, hanem fiatalabb családtagjaikkal is – az az, hogy milyen módon választják ki áldozataikat a bűnözők. Ennek eszköze egy hagyományos, esetleg már évtizedekkel ezelőtt kinyomtatott telefonkönyv.

Nyugdíjasok esetében ugyanis vélelmezhető, hogy rendelkeznek vezetékes telefonnal, továbbá az is, hogy jó esetben a telefonkönyv kiadása óta sem a lakcímük sem a telefonszámuk nem változott. Az a körülmény is az elkövető kezére játszik, hogy a már kinyomtatott névjegyzékből utóbb már nem lehet törölni senkit, tehát, akinek a telefonkönyv kiadásakor még nem volt titkos a telefonszáma, az megtalálható lesz benne. Ebből következően egy többé-kevésbé megbízható adatbázis áll az elkövető rendelkezésre a célpontok után történő kutakodáshoz.

Az előfizetők között természetesen nem csak idős emberek találhatók. Vajon hogyan lehet kizárólag a telefonkönyv adataiból az adott személy hozzávetőleges életkorára becslést tenni? Nők esetében generációról generációra változtak a házassági névviselési szokások. Az elkövető a napjainkban egymás mellett élő változatok közül a „Kovács Istvánné” típusúakat fogja választani, mert ők azok, akik közül a legidősebbek többsége kikerül.

A házassági névviselési szokások csak a házasságot kötött nők esetében adnak támpontot az elkövető számára. A férfiak és a hajadonok esetében keresztnévük alapján lehet életkorukat megbecsülni, ugyanis a névadási szokások is generációról generációra változnak a legutóbbi időkben. Míg száz éve még a szentek nevei domináltak a szülők

választásánál, ma már inkább a szappanopera szereplői teremtenek divatot. Az idő előrehaladtával a szülők egyre nagyobb névanyagból válogatnak felmenőikhez képest és saját nevüket egyre ritkábban választják utódaiknak. Ebből következően pusztán keresztneveik hangzása is leleplezi az ezüstkorúakat, így a telefonkönyv veszélyes fegyverré válik az elkövetők birtokában.

Az „unokázós” család elkövetőjének van legalább egy társa, akit az „akció” megindítása előtt elküld a kiválasztott házához, és akivel telefonon keresztül működik együtt. Ezután indítja a telefonhívást a célszemély vezetékese telefonjára. A kapcsolat létrejötte után, ha női hangot hall, nagy valószínűséggel „Mama”-ként fogja megszólítani a sértettet, ellenkező esetben a „Papa” lesz a megszólítás, majd közli a felhívott személlyel, hogy bajba került (pl. külföldi autóbaleset) és emiatt gyorsan sok pénzre lenne szüksége, amiért nem tud személyesen elmenni, ezért egy ismerősét küldi. A váratlan és rossz hírt hozó hívás hatása alatt az aggódó áldozat minden otthon tartott megtakarítását előveszi és a megbeszéltek szerint átadja a rövid időn belül a lakásán jelentkező idegennek. Arra is van példa, hogy a sértett egy közeli bankautomatából vesz fel nagyobb összeget, hogy az elvártaknak megfelelően segíthessen. Az ily módon okozott károk legalább százezres nagyságrendűek, de nem számítanak kivételes esetnek az egymillió forint feletti sem.

Joggal merülhet fel a kérdés, hogy miért hiszi el a sértett, hogy az unokájával beszél? Feljelentésük megtétele során sokan elmondták, hogy bár idegennek tűnt számukra a hang, azonban a hívó fél ezt a telefonvonal hibájával vagy valamilyen felső légúti betegségével magyarázta.

Olyan eset is előfordult, hogy az erősebb hatás kedvéért az elkövető azt állította, a nemrég leküzdött sírás nyomta rá a bélyegét a hangjára. A legutóbbi időkben már azt a hazugságot is bevetették, hogy az emberrablók kiveték az unoka fogait, ezért beszél az érthetetlenül. Ezek a magyarázatok sajnos gyakran elaltatják az ébredő gyanút, és a bűncselekmény eljut a szerencsétlen végkifejletig.

Az idő előrehaladtával finomodott a módszer, a korábbi nappali telefonhívások helyett inkább már éjszaka, álmukban lepték meg a sértetteket. Ez több előnyt is biztosított az elkövető számára. Az éjszaka megcsörrenő telefontal kapcsolatban eleve feltételezzük, hogy az csak valamilyen rendkívüli, döntően rossz hírt tartalmazhat, így az előkészíti a szituációt az elkövető számára, a hívott már azelőtt megrémül, mielőtt ő beszélni kezdene. Az álmából felébresztett személy sokszor még percekig nincs magánál, így kevésbé lesz esélye a hazugság leleplezésére és könnyebb az elkövetőnek az akaratát rá kényszerítenie. Végül a pénzért érkező társ arca is nehezebben figyelhető meg, memorizálható éjszaka, mint napvilágnál.

Ajánlások a bűncselekmények megelőzéséhez:

- Az „unokázós” csalás lényegéről tájékoztassa idős szüleit vagy nagyszüleit és időnként térjenek vissza a témára, hogy az ne merüljön feledésbe! E veszélyes módszert szinte teljes keresztmetszetében körüljárja az a számtalan cikk, ami erről az utóbbi években a világhálón megjelent. Érdekes ezekből is tallózni.
- Beszéljék meg, hogy rendkívüli helyzetekben, mik lesznek a családon belüli szabályok az egymás közötti kommunikációra! (pl. minden esetben visszahívás a váratlanul telefonáló által elmondottak ellenőrzésére, esetleg egy jelszó választása, ami bemondás esetén igazolja, hogy a hívó valóban családtag stb.)
- Tudatosítsák, hogy rendkívüli helyzetekben (bűncselekmény, baleset) a rendőrséggel, más állami szervekkel, esetleg bankokkal, biztosító társaságokkal működnek együtt, ezzel szemben a családon kívül álló magánszemélyeket a probléma megoldásába nem vonnak be, nagy összegű készpénzt pedig váratlanul nem kérnek egymástól!

- Az idős szülő, nagyszülő idegent se éjszaka, se nappal ne fogadjon a lakásán, se annak közelében, a bejárati ajtót ne nyissa ki, se azért, hogy őt oda beengedje, se azért, hogy ő hozzá lépcsőházba, utcára stb. kimenjen!

- Végül a védendő családtag azonnal jelezze, ha irányába bármilyen gyanús kapcsolatteremtési kísérlet történt, még abban az esetben is, ha ő ettől eleve elzárkózott vagy a hozzá intézett kérés teljesítését elutasította!
- Bűncselekmény vagy annak kísérlete gyanúja esetén soron kívül hívják a 112-es vagy a 107-es segélyhívó vonalat!

2. Bűnmegelőzési séták a királynék városában

A Veszprémi Rendőrkapitányság megelőzési előadói a bűncselekmények áldozatainak napja alkalmából 2019. február 22-én délelőtt preventív célú városnézésre hívták a helyi időseket és a fiatalokat egyaránt. Két sétát is szerveztek Veszprém központjában, ahol előbb a nyugdíjas klubok tagjaival, majd a második turnusban általános iskolás diákokkal jártak be 7-7 olyan helyszínt, ahol az elmúlt három év során az adott korosztályt érintő bűncselekményeket követtek el. A tematikus séta egyes állomásain megálltak, elemezték a helyi sajátosságokat a bűncselekmények elkövetését lehetővé tevő körülményeket, az elkövetők és az áldozatok magatartását. Ezt követően mindkét korosztályt egy forró teára invitálták a Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság színháztermébe, ahol egy diavetítés keretében preventív és büntetőjogi információkat osztottak meg velük. A program végén minden résztvevő hasznos bűnmegelőzési tanácsokat tartalmazó kiadványokat kapott.

Bűnmegelőzési sétáinkra részvételi szándékot az orsosk@veszprem.police.hu e-mail címre lehet bejelenteni. Elsősorban iskolák és nyugdíjas klubok jelentkezését várjuk.

Információkéréssel forduljon hozzánk bizalommal!

**Veszprémi Rendőrkapitányság
8200 Veszprém, Bajcsy-Zsilinszky utca 2.
Tel: 06-88/428-022
E-mail: ipsitsc@veszprem.police.hu**

A kiadásért felel: dr. Ipsits Csaba r. ezredes rendőrkapitány